

บทที่ 5

บทสรุป

ผลการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี มีจุดมุ่งหมายของการศึกษา ดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี
3. เพื่อเปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี
4. เพื่อเสนอแนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน

รูปแบบการวิจัย ประกอบด้วยงานวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยสอบถามกลุ่มตัวอย่างประชาชนในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรีด้วยแบบสอบถามจำนวนทั้งสิ้น 400 คน และงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) โดยการสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง อาทิ หัวหน้าสถานีพัฒนาป่าชายเลนที่ 6 จังหวัดเพชรบุรี ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลแหลมผักเบี้ย ผู้ช่วยเจ้าพนักงานส่งเสริมการท่องเที่ยว ตำบลแหลมผักเบี้ย เจ้าของโรงแรมและร้านอาหาร และผู้นำกลุ่มชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยแบบสัมภาษณ์กลุ่มผู้เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูปทางสถิติ โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ค่าสถิติ t-test (Independent Sample t-test) F-test (One way ANOVA) และการวิเคราะห์ถดถอย (Regression Analysis) ในการสรุปผลการวิจัย

สรุปผลการวิจัย

ตอนที่ 1 การสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนาโดยแบ่งออกเป็น 5 ส่วน

ส่วนที่ 1 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการวิเคราะห์ ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ พบว่า กลุ่มตัวอย่างในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ยส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 63.0 มีอายุ ระหว่าง 21 – 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.0 มีระดับการศึกษาชั้นมัธยมศึกษา/ปวช. คิดเป็นร้อยละ 42.8 ประกอบอาชีพเกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 56.5 มีรายได้อยู่ระหว่าง 5,000-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.3 และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อาศัยอยู่มากกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 48.8

ส่วนที่ 2 สรุปผลการวิเคราะห์ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว พบว่า อยู่ในระดับต่ำ หรือมีความรู้ ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 58.5 และด้านการรับรู้ข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.3

ส่วนที่ 3 สรุปผลการวิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชน พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมากค่าเฉลี่ยที่ 4.137 และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในชั้นการดำเนินการพัฒนา ค่าเฉลี่ย 4.148

ส่วนที่ 4 สรุปผลการวิเคราะห์การเปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านการรับรู้ข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแล้วนั้น พบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ในส่วนของรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมด้านความรู้ ความเข้าใจ ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน และการรับรู้ข่าวสาร ที่ต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน

ส่วนที่ 5 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 พบว่า

สมมติฐานที่ 1 ชุมชนที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ ระยะเวลาที่อยู่อาศัยในพื้นที่ ที่แตกต่างกัน มีระดับการมีส่วนร่วมแตกต่างกัน ในส่วนของรายได้ ที่แตกต่างกันมีระดับการมีส่วนร่วมไม่แตกต่างกัน ซึ่งโดยภาพรวมสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า

ชุมชนที่มีปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ต่างกัน จะมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกัน ยกเว้น ด้านรายได้ที่ไม่แตกต่างกัน

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ ไม่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว มีเพียงแต่การรับรู้ข่าวสารเท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างมีนัยสำคัญที่ 0.01 จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ 2 สรุปข้อมูลผลการสัมภาษณ์ สามารถสรุปได้ประเด็น ดังนี้

1. ข้อมูลของชุมชนและแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ยผู้ให้ข้อมูล

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ สรุปไปในทิศทางใกล้เคียงกันว่า ชุมชนแหลมผักเบี้ยมีความตระหนักในเรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลน เพราะตำบลแหลมผักเบี้ยมีความพร้อมด้านทรัพยากรทางการท่องเที่ยวที่หลากหลายทั้งชายหาด น้ำทะเล ป่าชายเลน โครงการในพระราชดำริ เส้นทางศึกษาดูนกใกล้ศูนย์พันธุ์ และเส้นทางนาเกลือ ชุมชนจึงมีความตระหนักในการอนุรักษ์ป่าชายเลนมากขึ้น และพื้นที่ของชุมชนแหลมผักเบี้ยเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจ เนื่องจากบริเวณชายหาดมีทัศนียภาพที่สวยงาม และมีชายหาดสำหรับการลงเล่นน้ำทะเล เมื่อเทียบกับธุรกิจร้านอาหารอีกหนึ่งแห่งที่อยู่ในพื้นที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ในเรื่องการอนุรักษ์ป่าชายเลน และดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชนนั้น ชุมชนได้ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่ เพราะพื้นที่ส่วนใหญ่ของตำบลแหลมผักเบี้ยเป็นที่ราบ แต่เป็นน้ำกร่อย ประชาชนในชุมชนส่วนใหญ่จึงประกอบอาชีพทำนาเกลือ เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ และประมง ซึ่งการประกอบอาชีพของประชาชนในชุมชนมีความสัมพันธ์กับป่าชายเลน และแหล่งท่องเที่ยวในตัวอยู่แล้ว

2. ความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสารในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว

จากข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์ 3 ท่าน ที่ปฏิบัติงานอยู่ในส่วนหน่วยงานของรัฐ ให้ความเห็นสรุปไปในทิศทางใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่า บทบาทคือเป็นหลักในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมกับทางราชการ และหน่วยงานอื่นๆ ในการคุ้มครองดูแลรักษาทรัพยากรธรรมชาติ และส่งเสริมสนับสนุนผลักดันงบประมาณโครงการต่างๆ ในการอนุรักษ์ป่าชายเลน และดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน พร้อมทั้งเป็นผู้ที่ต้องดำเนินการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจให้แก่ชุมชนในการเข้าไปมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ป่าชายเลน และดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน พร้อมทั้งให้ข้อมูลที่ถูกต้องในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในรูปแบบต่างๆ เช่น การจัดกิจกรรมส่งเสริมความเข้มแข็ง

ของกลุ่มและเครือข่าย จัดกิจกรรมปลูกป่าชายเลน จัดกิจกรรมปล่อยพันธุ์สัตว์น้ำ โดยทางหน่วยงานของรัฐ จะมีบทบาทในการเป็นแกนนำ ซึ่งในส่วนของเจ้าของโรงแรมและร้านอาหาร Z-THROUGH และผู้นำกลุ่มชุมชน ได้ให้ความคิดเห็นในด้านความรู้ ความเข้าใจ และด้านการรับรู้ข่าวสาร ในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวว่า ในด้านของความรู้ ความเข้าใจนั้น โดยพื้นฐานชุมชนเองมีความรู้ ความเข้าใจดีอยู่แล้ว สำหรับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่สำหรับในเรื่องของการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอาจเป็นสิ่งใหม่สำหรับชุมชน เพราะเรื่องของการจัดทำแผนเป็นเรื่องที่ไกลตัวสำหรับชุมชน เนื่องจากในบางขั้นตอนชุมชนไม่มีอำนาจในการตัดสินใจหรือแสดงความคิดเห็น สำหรับเรื่องการรับรู้ข้อมูลข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากประชาชนในชุมชนประกอบอาชีพต่างกัน ทำให้การจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแตกต่างกันไปด้วย

3. รูปแบบการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จากข้อมูลผู้ในสัมภาษณ์ ให้ความเห็นสรุปไปในทิศทางใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่า

3.1 ประชาชนควรจะมีส่วนในการคิดและร่วมวางแผนในการจัดการทรัพยากรในท้องถิ่น และผลในการคิดต่างๆ ควรจะเป็นรูปธรรม ที่นำมาใช้ได้ในแต่ละชุมชน

3.2 ประชาชนควรจะมีส่วนร่วมดูแลรักษาร่วมกับเจ้าหน้าที่ของรัฐ เพื่อให้เกิดจิตสำนึกและหวงแหน

3.3 ประชาชนควรจะมีส่วนร่วมในการวางแผนและบริหารจัดการร่วมกับหน่วยงานรัฐบาล

3.4 ควรเน้นทางด้านการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

3.5 ควรมีการส่งเสริมอาชีพที่สอดคล้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่

4. ปัญหาอุปสรรคการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรีของ

จากข้อมูลผู้ในสัมภาษณ์ ให้ความเห็นสรุปไปในทิศทางเดียวกัน สรุปได้ว่า ไม่มีปัญหาและอุปสรรค ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน เนื่องจากทางหน่วยงานของรัฐ และผู้นำกลุ่มชุมชน พร้อมประชาชนในชุมชน พร้อมทั้งจะให้ความร่วมมือ และช่วยกันเสนอความคิดเห็นในชั้นการมีส่วนร่วมต่างๆ

5. ข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี

จากข้อมูลผู้ในสัมภาษณ์ ให้ความเห็นสรุปไปในทิศทางใกล้เคียงกัน สรุปได้ว่า

1. ควรมีการบูรณาการร่วมกันของหน่วยงานต่างๆที่เกี่ยวข้อง และร่วมกันส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย ให้เป็นไปในทิศทางเดียวกันตามศักยภาพของแต่ละหน่วยงาน
2. จัดร่วมกลุ่มต่างๆ ในชุมชนระดมความคิดเห็น เพราะคนในชุมชนจะรู้ปัญหาและอุปสรรคในการที่จะจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบล
3. ต้องมีการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและชุมชนให้เห็นถึงความสำคัญของแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐเป็นผู้ส่งเสริมและสนับสนุนให้ชุมชนสามารถแก้ไขปัญหาและอุปสรรคด้วยชุมชนเอง

อภิปรายผล

ประเด็นสำคัญที่ได้จากผลการศึกษา จะนำมาอภิปรายเพื่อสรุปให้ทราบถึงข้อเท็จจริง โดยมีการนำเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาอ้างอิงสนับสนุน โดยแบ่งการอภิปรายผลออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ การอภิปรายผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ แบ่งประเด็นตามจุดมุ่งหมายของการศึกษาข้อที่ 1 ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 และสมมติฐานการวิจัย ส่วนการอภิปรายผลการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ แนวทางที่เหมาะสมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี โดยมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของชุมชน แบ่งเป็นประเด็นๆ ดังนี้

ผลการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ

1. ระดับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในระดับมาก ค่าเฉลี่ยที่ 4.137 และเมื่อเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า ด้านที่มีส่วนร่วมมากที่สุด คือ การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา ค่าเฉลี่ย 4.148 สอดคล้องกับ สุชาติดา กรเพชรปानी และคณะ (2550) ได้ศึกษา เรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชุมชน หึงห้อย : กรณีศึกษาคลองอัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการศึกษาพบว่า กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการผลกระทบจากการท่องเที่ยวชุมชนหึงห้อยเป็นไปตามวงจรการมีส่วนร่วมของ Cohen and Uphoff (1980) ตั้งแต่กระบวนการตัดสินใจ (Decision Making) มีส่วนร่วมในการจัดการผลกระทบ (Implementation) ทุกฝ่ายได้รับผลประโยชน์ (Benefits) และการมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) ซึ่งในกระบวนการที่กล่าวมาชาวชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการด้วยทั้งหมด และไม่สอดคล้องกับงานศึกษาของ สุชิน แสงล่อ (2551) ได้วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วม

ของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวชุมชนยี่สาร พบว่าประชาชนในชุมชนยี่สารมีระดับของการมีส่วนร่วมในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศภายในชุมชนในระดับน้อยใน 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการตัดสินใจประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ขั้นตอนการรักษาผลประโยชน์ประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย และขั้นตอนการประเมินผลประชาชนในชุมชนมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน้อย ส่งผลทำให้องค์กรชุมชนขาดความเข้มแข็งในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ซึ่งในชุมชนตำบลแหลมผักเบี้ยมีระดับการมีส่วนร่วมในทุกด้านอยู่ในระดับมากทั้งหมด โดยเรียงจาก

1. การมีส่วนร่วมในขั้นการดำเนินการพัฒนา
2. การมีส่วนร่วมในขั้นการประเมินผลการพัฒนา
3. การมีส่วนร่วมในขั้นการรับผลประโยชน์จากการพัฒนา
4. การมีส่วนร่วมในขั้นการริเริ่มการพัฒนา

2. ปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร ต่อการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี ซึ่งในด้านของความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวจึงมีอยู่ในระดับต่ำ หรือมีความรู้ ความเข้าใจน้อย คิดเป็นร้อยละ 58.5 ทำให้เป็นปัญหาอุปสรรคในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับงานวิจัยของ กานดา วาสะสิริ (2545) ศึกษาความรู้ เจตคติ และบทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในการจัดการ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ จังหวัดราชบุรี พบว่า ประชากรส่วนใหญ่มีความรู้ในการจัดการการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอยู่ในระดับต่ำ นอกจากนี้ในด้านของการรับรู้ข่าวสารการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวผลสรุปออกมาอยู่ในระดับบ่อยครั้ง คิดเป็นร้อยละ 51.3 และยังเป็นปัจจัยที่อิทธิพลต่อการมีส่วนร่วม ซึ่งอาจเป็นผลดีถ้าชุมชนได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งสอดคล้องงานวิจัยของ โสภี โสพิณ (2544) ศึกษากลยุทธ์ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยใช้สื่อแผ่นพับ กรณีศึกษาการท่องเที่ยว ล่องแก่ง ตำบลกรุงชิง กิ่งอำเภอนบพิตำ จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า การส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงนิเวศจำเป็นต้องเน้นในเรื่องการให้ความรู้เรื่องการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศผ่านสื่อประเภทต่างๆ ให้มากขึ้น

3. เปรียบเทียบปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ และปัจจัยด้านความรู้ ความเข้าใจ และการรับรู้ข่าวสาร กับการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว ในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ได้ให้ความคิดเห็นไปในทิศทางเดียวกันว่า การสร้างความร่วมมือกับภาครัฐกับองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการและเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว จะทำให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายน่าดึงดูด ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ชิต นิลพานิช และกุลธนา ธนาพงศธร, (2532, หน้า 362) ที่กล่าวว่า หลักการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันระหว่างทางราชการกับประชาชน โดยยึดถือความศรัทธาของประชาชนที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อบุคคล หากคนในชุมชนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของความรับผิดชอบต่อสังคมในเรื่องของสิ่งแวดล้อมและ จะเข้าใจถึงปัญหาที่เกิดขึ้นกับแหล่งท่องเที่ยว และทราบถึงแนวทางการแก้ไขปัญหา อีกทั้งมีการสร้างความสามัคคีในชุมชน เพื่อเป็นการสร้างทิศทางของการบริหารจัดการพื้นที่แหล่งท่องเที่ยวในบริเวณชุมชนให้ดีขึ้น

ข้อเสนอแนะงานวิจัย

1. พัฒนาช่องทางสื่อสารข้อมูลข่าวสารและความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวผ่านผู้รับผิดชอบโดยตรง โดยหน่วยงานหรือผู้เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญการส่งผ่านช่องทางต่างๆ เช่น เสียงตามสายของชุมชน หนังสือพิมพ์ท้องถิ่น การจัดประชุม เป็นต้น จะเป็นช่องทางที่สำคัญในการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายคือประชาชนในท้องถิ่น
2. การสร้างความร่วมมือกับภาครัฐกับองค์การบริหารการปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างเป็นทางการและเป็นระบบและต่อเนื่อง ในการให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการจัดทำแผนพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว
3. การให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดกิจกรรมที่มีความน่าสนใจ มีความหลากหลายน่าดึงดูด เพื่อเป็นจุดดึงดูดลูกค้าและนักท่องเที่ยวให้เข้ามาเที่ยวชมในแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ของชุมชน โดยเฉพาะกลุ่มผู้นำชุมชนและผู้ประกอบการร้านค้าในตำบลแหลมผักเบี้ย จังหวัดเพชรบุรี
4. การพัฒนาการประชาสัมพันธ์แหล่งท่องเที่ยวในชุมชนอย่างเป็นทางการ โดยต้องให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสนอความเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและสอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว
5. การให้คนในชุมชนและผู้ประกอบการเข้าร่วมเป็นสมาชิกกลุ่มต่าง ๆ ภายในชุมชน เพื่อสามารถได้รับข้อมูลข่าวสารและความรู้ ความเข้าใจรวมถึงการมีส่วนร่วมในขั้นการวางแผนและขั้นการริเริ่มพัฒนามากขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการทำวิจัยเชิงปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดทำแผนงานการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแบบมีส่วนร่วมในแหล่งท่องเที่ยว
2. ควรมีการศึกษาเรื่องการขยายหรือสร้างเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลแหลมผักเบี้ย อย่างเป็นระบบ เนื่องจากในตำบลแหลมผักเบี้ยมีแหล่งท่องเที่ยวที่มีศักยภาพทางการท่องเที่ยวที่แตกต่างหลากหลายกันในแต่ละพื้นที่ เช่น ชายทะเล ป่าชายเลน โครงการในพระราชดำริ แหล่งดูนกอพยพ เส้นทางศึกษาดูนกใกล้ศูนย์พันธุ์ และเส้นทางนาเกลือ
3. ควรมีการศึกษาเรื่องเส้นทางการเดินทางท่องเที่ยวที่เหมาะสมกับความต้องการของนักท่องเที่ยว เพื่อเตรียมการรองรับกระแสนิยมของการเดินทางท่องเที่ยวทั้งจากภายในและนอกประเทศ